

Опълченцитѣ съ радостъ пристѣпиха къмъ изучаване частитѣ на пушката, чистението и вардението ѝ. Понеже повечето отъ пушкитѣ бѣха твърдѣ много пораждявали, то нѣкои отъ опълченцитѣ, за да приведагъ пушкитѣ си въ по добро състояние, пущаха въ ходъ керемидата и пепельта, при всичко, че това имъ бѣше забранено. Опълченцитѣ никакъвъ трудъ не жалиха само и само пушкитѣ имъ да бѣдѣтъ въ добро състояние: чисти и лѣскави

XI.

На 4 октомврий получихъ заповѣдъ незабавно да трѣгна за Свищовъ, отъ кждѣто щѣлъ съмъ да получа за опълчението дрѣхи. Какви дрѣхи и колко, не ми бѣше извѣстно, обаче. На 5 Октомврий, сутринята, когато дружинитѣ себираха на благодарственъ молебень, по случай блѣстящата побѣда, одържана отъ рускитѣ войски надъ армията на Мухтаръ-Паша, както това се казваше въ телеграмата на Негово Императорско Величество отъ Горни Студень, азъ трѣгнахъ отъ Зелено-Дърво за Търново, а отъ тамъ за Свищовъ. За прѣвозване на вещитѣ бѣха ми дадени 6 коля съ по два коня. Азъ заминахъ за Свищовъ на конь. Моя „черкезъ“ се оказа твърдѣ здраво и силно животно; за туй въ Търново пристигнахъ почти безъ да се спирамъ по пѣтя. Вирочемъ, нѣмаше защо и да се спирамъ; отъ печалнитѣ картини неволно си отвърщахъ погледа. Нещастнитѣ бѣжанци, като сѣнки се лутаха около своитѣ низки, вдълбочени въ земята, колиби, разположени тукъ—тамъ покрай шоссето. Около тия колиби се виждаха отдѣлни, или на групи кръстове, стѣрчащи надъ насипанитѣ, прѣсни още, гробове. Надъ тѣхъ плачаха осиротелитѣ дѣца, ужаленитѣ майки и жени, и съ плачѣтъ кѣсаха сърдцата на проходящитѣ.

Бѣше още рано, когато пристигнахъ въ Търново. Улицитѣ, както и по-прѣди, бѣха прѣцѣлнени съ народъ, прѣимущественно, разни чиновници: отъ гражданското и интенданско управления, отъ компанията на Когана и пр. Марно поле, и въобще, цѣлата околностъ на града бѣше положително покрита съ обози.